

VERSLAG ARCHITECTUURRAAD 30-01-2025

Tabel 1 Vaste leden van de Edustandaard Architectuurraad

Naam	Organisatie(s)	Rol	Aanwezigheid
Arjan Aarnink	CITO	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Bas Kruiswijk	BES	Voorzitter	Aanwezig
Bram Gaakeer	Ministerie van OCW	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Brian Dommissie	PO-Raad / VO-raad	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Daniël Fokker	Studielink	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Diede Wooldrik	SURF, HORA	Vertegenwoordiger	Afwezig
Dirk Linden	Kennisnet	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Edwin Verwoerd	Iddink Digitaal, VDOD	Vertegenwoordiger	Afwezig
Gerald Groot Roessink	DUO	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Jennifer Moesker	Studielink	Vertegenwoordiger	Afwezig
Joël de Bruijn	MBO Digitaal, MORA, MOSA	Vertegenwoordiger	Afwezig
Jurre Koning	SLO	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Leon Sprooten	MBO Digitaal	Vertegenwoordiger	Afwezig
Marc Berenschot	Utwente, HO	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Mark de Jong	In-Holland, Architectenberaad HO	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Peter IJntema	Sanoma Learning	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Menno Scheers	SURF	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Pieter Ruempol	MEVW	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Piter Blom	Edu-v	Vertegenwoordiger	Afwezig
H-P Köhler	Edu-v	Vertegenwoordiger	Afwezig

Alle hieronder genoemde presentaties en het verslag staan op de [pagina van de betreffende bijeenkomst](#).

1. OPENING, MEDEDELINGEN, NOTULEN, AGENDA

De bijeenkomst wordt geopend door Bas Kruiswijk, die als inval-voorzitter optreedt.

Voorstellen nieuwe leden

Menno Scheers stelt zich voor als lead Enterprise Architect van SURF, waar hij SURF zal vertegenwoordigen in de Architectuurraad.

1.1. OPMERKINGEN VORIG VERSLAG

Gerald Groot Roessink (DUO) heeft een opmerking over het vorige verslag betreffende de passage over Edubadges. Hij geeft aan dat Edubadges voor zover bij hem bekend niet is voorgelegd aan de Standaardisatieraad. Brian Dommissie (PO-Raad/VO-raad) geeft aan dit punt verwijst naar de afscheidsbrief van Henk en niet naar het verslag zelf. Hij verduidelijkt verder dat Edubadges inderdaad niet geregistreerd is bij Edustandaard. Hij licht toe dat hoewel de ROSA-scan is vastgesteld, het bijbehorende actiepoint voor afstemming met de EU nog openstaat. Het metadatamodel Edubadges is alleen aangemeld, wat een andere status heeft dan registratie. Hij verwijst naar de later te bespreken toetsingsprocedure voor meer context.

Na deze verduidelijking wordt het verslag vastgesteld.

1.2. MEDEDELINGEN

Bas Kruiswijk zal vanaf 1 april de rol van Domeinmanager standaarden en architectuur bij Kennisnet gaan vervullen. In deze hoedanigheid zal hij naast zijn huidige rol als interim-voorzitter ook vast de voorzittersrol van de Architectuurraad op zich nemen. De leden van de Architectuurraad feliciteren Bas met zijn nieuwe aanstelling.

2. UPDATE ROSA

Sprekers: Brian Dommissie (ROSA Beheerteam)

Doel: Informeren, vaststellen onderdelen

Document: 2025-01-30 Notitie AR - Update ROSA

2.1. WIJZIGINGEN IN KETENPROCESMODELLEN

Brian licht namens het ROSA beheerteam de wijzigingen in de ROSA ketenprocesmodellen toe.

2.1.1. KETENPROCESMODEL TOETSEN EN EXAMINEREN

Voor dit model zijn veel ontbrekende elementbeschrijvingen toegevoegd die nog niet nader beschreven waren. De Architectuurraad gaat akkoord met de wijzigingen en stelt deze vast.

Dirk (Kennisset) vraagt in hoeverre de beschrijvingen van de modellen zijn afgestemd met Edu-V. Remco licht toe dat zowel Edu-V als dit nieuwe model zijn gebaseerd op een gemeenschappelijke voorouder die met stichting SEM was afgestemd. Het nieuwe model is ook afgestemd met Edu-V.

2.1.2. KETENPROCESMODELLEN ADMINISTREREN EN MONITOREN RESULTATEN & WAARDEREN VAN ONTWIKKELING

Brian licht toe dat deze ketenprocesmodellen oorspronkelijk één model waren genaamd "Resultaten in het onderwijs". Bij nadere uitwerking bleek de combinatie van waarden van onderwijs en diplomerende/certificeren tot ongewenste effecten te leiden qua relaties en rollen. Daarom is besloten dit op te splitsen in twee aparte modellen.

Brian licht het onderscheid tussen deze modellen toe aan de hand van de notitie. Het belangrijkste verschil ligt in het onderscheid tussen leerresultaat en onderwijsresultaat:

- Een leerresultaat kan bijvoorbeeld een opstel zijn of andere gegevens rond het leerproces. Waar leerresultaten nog geen objectieve waarde vertegenwoordigen maar input zijn voor het monitoren van het leerproces en het beoordelen, vormen onderwijsresultaten de geformaliseerde uitkomst.
- Onderwijsresultaten kunnen worden opgenomen in een portfolio (inclusief microcredentials) dat beschikbaar kan worden gesteld door derde partijen. Ze vormen input voor aanpalende processen zoals het bepalen van studievoortgang en het proces van diplomerende en certificeren.

In de contextweergave van het ketenprocesmodel is te zien dat een onderwijsresultaat input kan zijn voor het ketenproces "waarden van ontwikkeling". Dit proces omvat zowel het formaliseren van onderwijsresultaten (certificeren en diplomerende) als het waarden van verworven resultaten (bijvoorbeeld het werk dat Nuffic doet bij internationale diploma's). Het formaliseren betreft niet alleen examens en diplomering, maar ook het certificeren van op zichzelf staande onderwijsresultaten zoals keuzedelen in het mbo, minors in het ho en Cambridge Engels in het vo. Brian licht toe dat deze wijzigingen ook invloed hebben op het eerder vastgestelde ketenproces toetsen en examineren.

edustandaard

2.1.3. VERVOLGSTAPPEN

Een volgende stap die in overleg met het QA-team tot stand is gekomen, is het uitwerken van een inrichtingsscenario specifiek voor staatsexamens. Dit is met name relevant omdat het proces van staatsexamens zich over meerdere ketenprocesmodellen uitstrekt - van toetsing tot diplomering. Met de recente aanpassing in het metamodel ten aanzien van scenario's kan hier nu invulling aan worden gegeven. Op een verduidelijkende vraag van Bas voegt Brian toe dat deze uitwerking invloed kan hebben op modelleerconventies voor ketenprocesmodellen. Gerald (DUO) vindt het uitwerken van een keteninrichtingsscenario een goede stap en sluit hier graag bij aan.

Dirk vraagt wat er precies inhoudelijk getoetst is in het QA-team en welke vraag aan de Architectuurraad wordt gesteld. ROSA licht toe dat getoetst is op het modelleerproces en of het inhoudelijk aansluit bij de sectoren (ho, mbo, fo) en grote Enterprise Architecturen van bijvoorbeeld DUO en OCW. De voorzitter verduidelijkt dat de rol van de Architectuurraad puur vaststelling betreft en het uiten van eventuele expliciete bezwaren tegen vaststelling.

2.2. WERKVOORRAADOVERZICHT

De voortgang wordt besproken aan de hand van de notitie. Een nieuwe epic betreft het opstellen van staatsexamens.

Gerald vraagt aandacht voor de nieuwe digitaliseringsstrategie van de overheid en stelt voor hier vanuit onderwijsperspectief naar te kijken. Bram verwacht weinig veranderingen aangezien het onderwijs al op deze koers ligt. Brian ziet mogelijke kansen voor nieuwe epics maar nog geen directe epic. Bram legt uit dat vertaling van politieke beleidsstukken via bijvoorbeeld een informatiekamer van OCW naar beneden sijpelt.

Er wordt voorgesteld dit tijdens de volgende Architectuurraad te bespreken. Bram kan zijn collega van OCW vragen dan iets te vertellen over vertaling van de digitaliseringsstrategie en het informatiestelsel. Menno stemt in met dit voorstel maar benadrukt dat de eigen strategische doelstellingen voor het onderwijs niet uit het oog verloren moeten worden.

Conclusies & besluiten:

De Architectuurraad stelt vast:

1. Wijzigingen: ketenprocesmodel toetsen en examineren.
2. Nieuw: ketenprocesmodel Administreren en monitoren resultaten
3. Nieuw: ketenprocesmodel Waarderen van ontwikkeling

De Architectuurraad stemt in met het afsluiten van de epics:

- ✓ Epic 001 (Onderbrengen principes Publieke Regie)
- ✓ Epic 011 (Ketenprocesmodel Toepassen leermiddelen)
- ✓ Epic 036 (Ketenprocesmodel Administreren/monitoren resultaten)
- ✓ De Architectuurraad stemt in met het afvoeren van Epic 027 (Toepassingspatroon SSI)

De AR geeft opdracht tot:

edustandaard

- Nieuwe epic: Ontwikkeling keteninrichtingsscenario voor Staatsexamens.

Actiepunten:

- **BES:** Regelen presentatie OCW over vertaling digitaliseringsstrategie naar informatiestelsel voor volgende AR
- **ROSA Beheerteam:** Eerste opzet keteninrichtingsscenario voor Staatsexamens maken voor volgende AR
- **ROSA Beheerteam:** verdere invulling ontwerpgebied Interoperabiliteit

3. TOETSINGSPROCEDURE EDUSTANDAARD VOOR AFSPRAKEN EN STANDAARDEN

Spreekers: Jeroen de Ruig, Arjen Brienen (E-space, ICT-advies en management)

Doel: Informeren over de afronding van de toetsingsprocedure en de daaropvolgende proef met de toetsing van het afsprakenstelsel Edu-V.

Document: Toetsingscriteria en intakeformulieren

Arjen Brienen geeft een update over de voortgang van het project rondom de toetsingsprocedure. Hij presenteert de volgende hoofdpunten:

Stand van zaken toetsingscriteria

- Er zijn toetsingscriteria ontwikkeld die vooraf kunnen worden meegegeven aan initiatieven
- De criteria zijn samengesteld uit bestaande ROSA-scans, het huidige aanmeldformulier en aanvullende criteria van Forum Standaardisatie
- Er komt een apart aanmeldformulier voor afspraken en standaarden met specifieke criteria
- De eerste praktijktest vindt plaats op 20 februari 2025 met het intakeformulier voor afspraken van Edu-V
- Na de intake volgen ook ROSA architectuurscans
- De definitieve versies van de toetsingscriteria worden na deze eerste test, en daarna mogelijk nog een tweede test, ter vaststelling voorgelegd aan de Architectuurraad en Standaardisatieraad

3.1. DISCUSSIEPUNTEN

Gerald Groot Roessink (DUO) stelt voor om de relaties met andere Edustandaard standaarden breder te bekijken, inclusief Forum Standaardisatie afspraken. Brian Dommissie (PO-Raad/VO-raad) ondersteunt deze verbreding. Internationale afspraken vallen buiten scope en kunnen worden geregistreerd bij Forum Standaardisatie.

Remco de Boer merkt op dat de gebruikte terminologie rond architectuur compliance niet volledig aansluit op de ROSA, specifiek rond architectuurkaders en principes. Hij zal dit schriftelijk toelichten.

edustandaard

Pieter Ruempol (MEVW) vraagt verduidelijking over het toetsen van afsprakenstelsels versus individuele afspraken. Arjen verduidelijkt dat niet het afsprakenstelsel als geheel, maar de individuele afspraken en standaarden binnen het stelsel worden getoetst. Er wordt besloten de term "keurmerk" te vermijden en te spreken over "registratiestatus".

Menno stelt een aantal aandachtspunten:

- Herkenbaarheid van de toetsingscriteria voor architectuur en ROSA vanuit hoger onderwijs perspectief
- Belang van internationale standaarden voor hoger onderwijs
- Meer nadruk gewenst op aansluiting bij onderwijsdoelen

Brian Dommissie reageert dat de ROSA bedoeld is voor het hele onderwijs en nodigt het hoger onderwijs uit om mee te denken over het overbruggen van eventuele verschillen. Hij benadrukt dat de criteria ook expliciet vragen naar de verhouding met sectorale doelarchitecturen.

Bram Gaakeer (OCW) uit waardering voor de verbeterde procedure, met name de separate processen voor standaarden en afspraken en de beknoptere formulering.

Conclusies & besluiten:

1. De toetsingsprocedure wordt in februari 2025 voor het eerst getest op Edu-V afspraken
2. De term "keurmerk" wordt vermeden, in plaats daarvan wordt "registratiestatus" gebruikt
3. Definitieve versies volgen na de praktijktest

Actiepunten:

- Remco de Boer stuurt feedback over ROSA-terminologie
- Menno en Bas gaan samen door de memo "een spade dieper"
- Eventuele wijzigingen uit deze review worden verwerkt in de documenten

4. VERDIEPING METAMODEL MET SCENARIO'S EN DE OPZET EN STRUCTUUR IV-DOMEINEN

Sprekers: Remco de Boer

Doel: Vaststellen

Document: 2025-01-30 Notitie AR - Update ROSA

Remco presenteert de wikipagina van het ROSA metamodel, met specifieke focus op de plaat scenario's. Hij licht toe dat de eerder besproken uitbreiding nu is doorgevoerd, waarmee de gelaagdheid van scenario's is opgenomen in het ROSA metamodel. Deze aanpassing is voorzien van tekstuele toelichting.

4.1. TOEPASSING OP IV-DOMEIN IAM

De nieuwe gelaagdheid is specifiek toegepast op het IV-Domein IAM (Identity and Access Management). Er is een overzicht uitgewerkt van alle scenario's in relatie tot elkaar, zoals te zien op de wikipagina IV-domein IAM. De

edustandaard

werkgroep toegang heeft een inrichtingssjabloon ontwikkeld voor het gebruik van een wallet. Dit sjabloon zal op een later moment inhoudelijk aan de Architectuurraad worden voorgelegd.

4.2. DISCUSSIE

Gerald Groot Roessink (DUO) merkt op dat dit een interessante toevoeging is. Hij suggereert dat het nuttig zou zijn de IAM-pilot te evalueren, maar stelt dat de randvoorwaarden hiervoor nog nader afgestemd moeten worden. Remco bevestigt dat evaluatie deels al wordt geborgd, maar dat een volledige evaluatie zal volgen zodra de werkgroep toegang tevreden is met het werk.

Menno vraagt naar de functionele verschillen tussen de verschillende inrichtingssjablonen binnen de scenario's, specifiek met betrekking tot wallets in een federatief stelsel. Hij geeft aan dat het handig zou zijn deze verschillen snel te kunnen terugvinden. Remco legt uit dat er nog wordt gewerkt aan de inrichtingssjablonen en dat de verschillen zichtbaar zouden moeten worden via mouse-over functionaliteit van de elementen. Brian Dommissie, als lid van de werkgroep, bevestigt het belang van een goede duiding van de functionele verschillen tussen inrichtingssjablonen.

Conclusies & besluiten:

1. De AR neemt kennis van de verwerking van de verdieping van scenario's in het metamodel is toegelicht en besproken vast

Actiepunten:

- Uitvoeren volledige evaluatie IAM-pilot na afronding werk werkgroep toegang
- Verduidelijken functionele verschillen tussen inrichtingssjablonen op de wiki

5. ADVIEZEN WERKGROEP SAMENHANG ONDERWIJSARCHITECTUREN

Sprekers: Joeri van Es (Bureau Edustandaard)

Doel: Informeren over adviesdocumenten en vervolgstappen

Documenten: Drie adviesdocumenten op ROSA Wiki:

- [Adviesdocument samenhang koppelvlakkenarchitectuur - ROSA Wiki](#)
- [Adviesdocument Toetsen en Examineren - ROSA Wiki](#)
- [Adviesdocument Aanmelden en Administreren Onderwijsdeelname - ROSA Wiki](#)

5.1. PRESENTATIE DOELEN EN PROCES

Joeri licht toe dat de adviesdocumenten verschillende doelen dienen. Voor de koppelvlakkenarchitectuur ligt de nadruk op het verbeteren van de samenhang tussen verschillende koppelvlakstandaarden, met specifieke focus op semantische interoperabiliteit. Daarnaast wordt gewerkt aan een gemeenschappelijke taal voor het beschrijven van koppelvlakkenarchitectuur, waarbij flexibiliteit en ruimte voor sectorspecifieke invulling behouden

edustandaard

blijft. Voor de domeinen Toetsen en Examineren en Aanmelden en Administreren Onderwijsdeelname richten de adviezen zich op het harmoniseren van referentiecomponenten en het verhelderen van terminologie en definities.

Hij beschrijft vervolgens het proces dat de werkgroep volgt bij het opstellen van adviezen, beginnend bij de selectie van relevante onderwerpen, gevolgd door voorbeeldduitwerkingen en focussessies. Na afstemming met de achterban volgt de vaststelling en planning van de implementatie, met tot slot een evaluatiefase om de effectiviteit te monitoren.

5.2. SESSIE MET ROSA QA-TEAM

Op 29 januari heeft een inhoudelijke sessie met het ROSA QA-Team plaatsgevonden. Tijdens deze bijeenkomst hebben de teamleden kunnen reageren op de adviesdocumenten en is een gezamenlijke haalbaarheidsanalyse uitgevoerd. Joeri presenteert de methodiek voor deze analyse, waarbij de haalbaarheid wordt gescoord op een schaal van 1 tot 5. Een score van 1 duidt op onoverkomelijke bezwaren, terwijl 5 staat voor direct implementeerbare quick wins. Hij licht toe dat scores van 2 en 3 respectievelijk duiden op grote uitdagingen die substantiële inspanning vereisen en beheersbare complexiteit die met extra middelen uitvoerbaar is. Een score van 4 geeft aan dat er voldoende middelen aanwezig zijn voor implementatie.

5.3. DISCUSSIE

Gerald Groot Roessink (DUO) geeft aan dat DUO meer tijd nodig heeft om de adviezen goed te kunnen beoordelen, aangezien verschillende adviezen raken aan DUO-processen. Joeri bevestigt dat dit eerder in het QA-team is ingebracht en dat DUO wordt betrokken bij het uitwerken van het implementatieplan, met name bij het advies rond het toepassingsgegevensmodel.

Dirk Linden (Kennisset) vraagt waarom de adviezen op haalbaarheid in plaats van prioriteit zijn gescoord. Joeri licht toe dat urgentie en belangrijkheid (samen prioriteit) al zijn gescoord in de fase van onderwerpselectie. De wijzigingsverzoeken die hieruit voortkomen zullen als epics worden geprioriteerd ten opzichte van andere ROSA epics.

Brian Dommissie (ROSA) benadrukt dat het koppelvlakkenarchitectuurdocument over semantische en niet over technische koppelvlakken gaat zoals bij Edukoppeling. Hij wijst op de opdracht van de Standaardisatieraad om meer samenhang tussen onderwijsarchitecturen te brengen.

Bram Gaakeer (Ministerie van OCW) stemt in met het werken aan standaardisatie van koppelvlakbeschrijvingen, maar adviseert onderscheid te maken tussen de verantwoordelijkheden van Architectuurraad en Standaardisatieraad. Hij stelt voor dat de Architectuurraad adviseert om te werken aan koppelvlakstandaardisatie binnen het ontwerpgebied interoperabiliteit. Hij suggereert dat de Architectuurraad de Standaardisatieraad kan adviseren een werkgroep semantische interoperabiliteit in te stellen.

Arjan Aarnink (CITO) vraagt of concrete wijzigingsverzoeken nog langs de Architectuurraad komen. Er wordt toegelicht dat adviezen worden vertaald naar een implementatieplan waaruit wijzigingsverzoeken volgen. Deze komen inderdaad nog lang de AR.

edustandaard

5.4. VERVOLGSTAPPEN

Er wordt besloten dat de adviesgroep samenhang een meer regisserende rol gaat nemen in de uitvoering en daarom voortaan werkgroep samenhang zal heten. De werkgroep zal het geschetste proces volgen voor de implementatie van de adviezen, waarbij nadrukkelijk aandacht is voor afstemming met alle betrokken partijen.

Conclusies & besluiten:

- De adviesgroep samenhang wordt omgevormd tot werkgroep samenhang met een regiefunctie in de uitvoering
- De adviesdocumenten worden vastgesteld, onder voorwaarde dat het implementatieplan nog wordt voorgelegd aan de AR

Actiepunten:

- Werkgroep Samenhang Onderwijsarchitecturen (WgSO): Uitwerken implementatieplan voor volgende AR bijeenkomst
- WgSO: Afstemmen met DUO rondom implementatie van adviesdocument koppelvlakkenarchitectuur

6. UPDATE WERKGROEP EDUKOPPELING

Spreker: Brian Dommisse, werkgroep Edukoppeling

Doel: Informeren over OAuth-profiel en Edukoppeling ontwikkelingen

6.1. OAUTH-PROFIEL ONTWIKKELING

Brian Dommisse geeft een update over het OAuth-profiel. Hij licht toe dat het programma MBO OKE dit profiel al wil gaan toepassen. Er vindt momenteel afstemming plaats tussen MBO OKE en DUO voor de waarborging hiervan. Uit dit overleg kunnen nog onderwerpen naar voren komen die discussie in de Architectuurraad behoeven. Een belangrijke vraag die later mogelijk door de Architectuurraad en Standaardisatieraad beantwoord moet worden is wat precies het toepassingsgebied van Edukoppeling is - beperkt het zich tot gegevensuitwisseling met overheidsinstanties binnen het onderwijs, of moet het breder worden gezien?

Gerald Groot Roessink (DUO) bevestigt dat de samenwerking met MBO OKE goed verloopt. Hij geeft aan dat richting de zomer concrete implementatiestappen verwacht worden.

6.2. DISCUSSIE STANDAARDISATIE

Dirk Linden (Kennisnet) uit zijn zorgen over de trend om steeds meer alternatieve profielen te ontwikkelen. Hij vraagt zich af hoe gestandaardiseerd deze aanpak nog blijft. Brian Dommisse beaamt dit en stelt dat als iedere toepassing een eigen profiel zou vereisen, dit het doel van standaardisatie voorbijschiet.

Brian licht toe dat de OOAPI het aan onderwijsinstellingen overlaat welke OAuth-implementatie zij gebruiken. Hij merkt op dat hogescholen en universiteiten vaak hun eigen koppelingen maken.

edustandaard

6.3. TOEKOMSTPERSPECTIEF

In reactie op de situatie in het hoger onderwijs, wordt opgemerkt dat de doelarchitecturen uitgaan van een samenhangend onderwijsecosysteem waarin dezelfde 'taal' wordt gesproken. Dit zou op termijn ook consequenties hebben voor hoger onderwijsinstellingen als zij willen aansluiten bij dit ecosysteem, al maken zij ook deel uit van een internationaal ecosysteem. Gerald suggereert dat met technische standaarden hier mogelijk makkelijker vooruitgang te boeken is.

Conclusies & besluiten:

- De werkgroep Edukoppeling werkt aan een OAuth-profiel dat al door MBO OKE toegepast gaat worden
- Er is discussie over de reikwijdte van Edukoppeling en de wenselijkheid van talrijke verschillende profielen

Actiepunten:

- Volgende AR keert Brian terug met een update

7. W.V.T.T.K. & AFSLUITING

De voorzitter bedankt alle aanwezigen voor hun bijdragen aan de discussies van vandaag. Hij geeft aan open te staan voor suggesties voor toekomstige agendapunten. En vraagt of iedereen wil controleren of volgende sessies goed in de agenda's zijn doorgekomen. De vergadering wordt ongeveer 16:20 gesloten.

7.1. VERGADERPLANNING 2025

Vergaderdata 2025:

- Dinsdag 15 april 2025, 13:30 - 16:30 uur
- Donderdag 26 juni 2025, 13:30 - 16:30 uur
- Donderdag 16 oktober 2025, 13:30 - 16:30 uur